TRIBUNAL GĦAL TALBIET ŻGĦAR

ĠUDIKATUR
AVV. DR. ILONA SCHEMBRI
LL.B., LL.D., LL.M. (Lond.), Ph.D. (Birm.)

Udjenza tat-13 ta' Jannar 2025

Talba nru. 109/2024 IS

JASON CUTAJAR (I.D. 0482272 (M)) F'ISMU U IN RAPPREŻENTANZA TAN-NEGOZJU EMERGE

VERSUS

KSL LIMITED (C 59646)

IT-TRIBUNAL,

Ra b'Avviż tat-Talba ippreżentat mill-attur fis-26 ta' Marzu 2024 (a fol. 2 et seq), l-attur talab is-somma ta' elf sitt mija u erbgħin Ewro u għoxrin ċenteżmi tal-Ewro (Eur 1,640.20) rappreżentanti konsenja ta' żewġ laptops lis-soċjeta' konvenuta fuq istruzzjonijiet tas-soċjeta' konvenuta stess, kif ukoll l-ispejjeż, inkluż tal-ittra uffiċjali u l-imgħax legali.

Ra d-digriet ta' dan it-Tribunal tat-28 ta' Marzu 2024 fejn l-attur ġie awtorizzat jipproċedi bin-notifika tas-soċjeta' konvenuta (a fol. 6 u 7).

Ra illi s-soċjeta' konvenuta ġiet notifikata fl-24 ta' Ġunju 2024 (a fol. 17).

Ra illi s-soċjeta' konvenuta ma ppreżentat ebda risposta u/jew kontro-talba u anqas dehret għas-seduta wara li ġiet innotifikata b'dan illi waqgħet fi stat ta' kontumaċja (a fol. 34).

Ra illi l-attur ippreżenta nota ta' ċessjoni fir-rigward tas-sorte u ddikjara li qed iżomm ferm it-talbiet tiegħu fir-rigward tal-ispejjeż ġudizzjarji (a fol. 34 u 35).

Ra illi din il-kawża tħalliet għas-sentenza fir-rigward tal-ispejjeż ġudizzjarji

Ikkunsidra

Dan it-Tribunal ser jiddiskuti kemm il-kontumaċja tas-soċjeta' konvenuta u anke n-nota ta' ċessjoni tal-attur sabiex jiddetermina min hu obbligat iħallas l-ispejjeż ta' din it-talba.

Il-Kontumaċja tas-Soċjeta' Konvenuta

Hekk kif għadu ġie rrimarkat hawn fuq, jidher mill-proċess illi s-soċjeta' konvenuta ma ressqet ebda risposta u/jew kontro-talba u anqas dehret għas-seduta wara li ġiet innotifikata b'dan illi waqgħet fi stat ta' kontumaċja.

It-Tribunal josserva illi l-kontumaċja waħedha ma titqiesx bħala ammissjoni tat-talba tal-attur da parti s-soċjeta' konvenuta iżda kontestazzjoni ta' l-istess. Għalkemm is-soċjeta' konvenuta baqgħet kontumaċi, dan ma jfissirx li hija abbandunat kull eċċezzjoni li setgħet tagħmel fil-kawża u ammettiet id-domandi. F'każ ta' kontumaċja jibqa' l-oneru fuq l-attur li jressaq provi sal-grad ta' probabbilità u li jressaq l-aħjar prova. Il-ġudikant għandu jeżamina jekk it-talba hijiex ġustifikata independentement mill-kontumaċja tas-soċjeta' konvenuta (ara ***Fenici Insurance Agency Limited noe vs. Paul Stoner et*** deċiża mill-Qorti tal-Appell [Inferjuri] fit-22 ta' Novembru 2002). L-istess intqal fis-sentenza ***Blye Engineering Co. Ltd vs. Philip Borg Bellanti et*** deċiża mill-Qorti tal-Appell (sede Inferjuri) fit- 22 ta' Ġunju 2005:

> *"huwa wkoll principju ben stabbilit illi ghalkemm il-konvenut jibqa' kontumaci dan ma kellux jinftiehem bhala li hu abbanduna kull eccezzjoni li seta' jaghti fil-kawza u ammetta d-domanda. Sta ghall-gudikant li jezamina jekk it-talba hix gustifikata, indipendentement mill-kontumacja tal-konvenut*. Vide Kollez. Vol. XXIX P III p 35"

Inoltre', fis-sentenza fl-ismijiet ***Joseph Edmond sive Jesmond Meilaq vs. Brian Mizzi et noe***, deċiża mill-Qorti tal-Appell (sede Superjuri) fis-27 ta' Marzu 1996 ingħad:

> *"Illi fl-ahharnett irid jinghad illi skond il-gurisprudenza tal-Qrati taghna, il-konvenut li jibqa' kontumaci, bhal kaz odjern, ma jitqiesx li ammetta ttalba ta' l-attur, izda jitqies li jkun irrimetta ruhu ghall-gudizzju tal-Qorti. Dana ma jfissirx pero' li l-Qorti tista' tqajjem hija stess ex officio kwalunkwe eccezzjoni li l-konvenut seta' jqajjem kieku kkontesta l-kawza billi kif gie ritenut fis-sentenza ta' l-Onorabbli Qorti ta' l-Appell in re Hammet vs Genovese moghtija fil-31 ta' Jannar 1991:*
>
> *"Il-Qorti m'ghandhiex tissolleva eccezzjoniiet li mhiex awtorizzata espressament mill-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili jew minn konsiderazzjonijiet ta' ordni*

Pubblika. Ghaliex altrimenti tinholoq sitwazzjoni fejn il-Qorti tiddeciedi fuq eccezzjoni taghha stess haga li mhix rakkomandabbli billi tinvolvi vjolazzjoni ta' principju kardinali tas-smiegh xieraq tal-kawza;""

L-istitut tal-kontumaċja hu intiż biss sabiex irażżan l-atteġġjament tal-kontumaċja u disprezz da parti ta' min ġie ċitat biex jersaq quddiem l-Onorabbli Qorti jew Tribunal (ara **Kummissarju tal-Artijiet vs. John Curmi** deċiża mill-Prim' Awla fil-31 ta' Jannar 2003).

In-Nota ta' Ċessjoni

Dan it-Tribunal jirrileva illi l-attur informa lit-Tribunal fil-11 ta' Diċembru 2024 illi qed iċedi s-sorte pero´ jżomm ferm il-kap tal-ispejjeż (a fol. 34 u 35).

Dan it-Tribunal jinnota illi s-soċjeta' konvenuta kienet taf b'din it-talba pero' xorta waħda għażlet li qatt ma tkun preżenti tul dawn il-proċeduri jew tippreżenta risposta.

Dan it-Tribunal jaċċenna illi l-Artikoli 558 sa 562 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta jirregolaw bis-sħiħ kif il-partijiet fil-kawża għandhom iressqu l-provi tagħhom.

Dan it-Tribunal jirrileva illi l-applikazzjoni tal-Artikolu 562 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili ma jistax ikun injorat mill-partijiet rispettivi, u liema Artikolu jipprovdi illi "*Bla ħsara ta' kull dispożizzjoni oħra tal-liġi, l-obbligu tal-prova ta' fatt imiss dejjem lil min jallegah.*" Dan it-Tribunal jagħraf ukoll l-applikazzjoni tal-Artikolu 559 tal-Imsemmi Kodiċi illi jipprovdi illi "*Il-qorti għandha fil-każijiet kollha tordna li ssirilha l-aħjar prova li l-parti tista' ġġib.*" Tali Artikolu kien hekk diskuss mill-Qorti diversement presjeduta fejn il-Qorti diversement presjeduta irriteniet diversi drabi, fosthom fis-sentenza ***Anthony Xerri (K.I. nru. 209398M) ('ir-rikorrent') vs. Claudette Spencer (K.I. nru. 307378M) u Domnic Spencer (K.I. nru. 443400L) ('l-intimati')***[1] illi "*mad-daqqa t'għajn għalhekk huwa ċar illi l-obbligu li għandu parti f'kawża mhuwiex illi jġib l-aqwa prova iżda li jġib l-aqwa prova **<u>li jista' jġib</u>**.*" L-istess qal it-Tribunal diversement presjedut fejn fis-sentenza ***DANIEL ZAMMIT VERSUS ROCCO BARTOLUCCIO***[2] ikkonkluda illi "*dak li hu importanti ghal-legislatur Malti huwa li l-prova (testimonjali u/jew dokumentarja) tkun wahda rilevanti ghall-kaz trattat u li l-istess tkun l-ahjar wahda li l-parti tista' toffri jew tressaq.*" B'dan illi tali Artikolu pero' ma jistax jinftiehem illi t-Tribunal irid jidderiġi lill-partijiet xi provi jressqu għaliex tali kompitu huwa biss tal-partijiet tal-kawża għaliex inkella it-Tribunal ikun qed iżomm ma' parti jew oħra inġustament u b'dan illi dan it-Tribunal jista' biss imbagħad iħares lejn tali provi mingħajr ma jippreġudika d-dritt ta' xi parti jew oħra.

[1] 18 ta' Settembru 2024, Qorti tal-Appell, Ref.: 39/2021
[2] 3 ta' Frar 2020, Tribunal Għal Talbiet Żgħar, Ref.: 80/2019

Għaldaqstant, fid-dawl ta' tali ġurisprudenza u evidenza prodotta mill-attur, dan it-Tribunal jikkonkludi li seta' jasal għal konklużjoni fuq bażi ta' probabbilita' illi s-soċjeta' konvenuta kienet verament id-debitriċi tal-attur għall-ammont indikat mill-attur fl-avviż tat-talba u li pero' ħallset dan l-ammont minbarra l-ispejjeż u dan għaliex l-attur indika b'mod ċar dak li diġa' tħallas mingħajr ma ħa ebda vantaġġ u anke dak li baqa' ma tħallasx tiegħu.

Dan it-Tribunal jirrileva wkoll illi tali konklużjoni qiegħda wkoll issir ai termini tal-Artikolu 9 (1) tal-Att Dwar Tribunal Għal Talbiet Żgħar, Kap. 380 tal-Liġijiet ta' Malta, *stante* illi filwaqt illi tali artikolu jħaddan il-prinċipju tal-ġustizzja naturali, pero' huwa ferm importanti illi jżomm f'moħħu *"Illi jsegwi illi filwaqt li l-formaliżmu eċċessiv għandu jiġi evitat f' dawn il-proċeduri ta' natura sommarja, ma jistax ikun dubitat illi l-osservanza tar-regoli tal-proċedura hi meħtieġa biex jiġi assigurat l-ordni fil-kondotta tal-kawża u r-regolarità tagħha."*[3]

Spejjeż

L-attur qed jitlob l-ispejjeż ġudizzjarji inkluż dawk tal-ittra uffiċjali bin-numru 2630/23 ippreżentata mill-attur kontra s-soċjeta' konvenuta.

Dan it-Tribunal jirrileva illi l-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta, jitkellem ukoll dwar l-ispejjeż ġudizzjarji. Tt-Tribunal jirreferi għall-L.S. 12.12 li tagħti definizzjoni ta´ att ġudizzjarju fejn tipprovdi illi "*"att ġudizzjarju" tfisser kull att jew skrittura preżentata fir-reġistru, jew li toħroġ minn, xi Qorti, Tribunal jew Bord f'Malta, u kull att jew skrittura preżentata, jew li toħroġ minn, xi Qorti, Tribunal jew Bord barra minn Malta, li tista', bis-saħħa ta' xi liġi jew trattat, tiġi notifikata lil xi persuna f'Malta, iżda ma tinkludix il-mandati u l-ordnijiet imsemmija fit-Titolu VII tat-Tieni Ktieb ufit-Titolu VI tat-Tielet Ktieb tal-Kodiċi*." Għaldaqstant, huwa ċar illi ittra uffiċjali taqa' taħt id-definizzjoni ta' spejjeż ġudizzjarji. Fir-rigward tal-ittra uffiċjali, dan it-Tribunal jirrileva illi l-attur ippreżenta kopja tagħha li tinsab a fol. 3.

Fir-rigward tal-ispejjeż dwar din it-talba ser ikunu deċiżi fid-***Decide.***

Decide

Għaldaqstant, dan it-Tribunal jaqta´ u jiddeċiedi billi jilqa´ t-talba l-attur fejn l-ispejjeż ġudizzjarji marbuta ma´ dawn il-proċeduri huma kollha a kariku tas-soċjeta' konvenuta,

---

[3] Justin Spagnol [I.D. 562491M] (appellat) Vs Janice Briffa bħala leġittimu rappreżentanta tal-minuri Ruud Buhagiar [I.D. 504772M] (appellanta), 30 Mejju 2017, Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri), Ref.: 1277/2010

inkluż dawk in konnessjoni mal-ittra uffiċjali bin-numru 2630/23.

Avv. Ilona Schembri
Ġudikatur